

[บ้านพักตากอากาศ...จะริบ หรือ รื้อ

นำเสนอเมื่อ : 9 มิ.ย. 2552

กฎหมายน่าสะออน คือ ละครชีวิตจริง

การที่มีบุคคลบุกรุกเข้ายึดถือครอบครองที่ดินในเขตอุทยานแห่งชาติ แล้วปลูกสร้างบ้านพักตากอากาศ และบ้านพักคนงาน ถือว่าเป็นการทำลาย ทำให้สูญหาย ทำให้เสื่อมสภาพอุทยานแห่งชาติแล้ว

ปัจจุบันมีข่าวเกี่ยวกับผู้มีอิทธิพล บุกรุกเข้าไปยึดถือครอบครองที่ดิน ซึ่งอยู่ภายในเขตอุทยานแห่งชาติ และทำการปลูกสร้างบ้านพักตากอากาศ บ้านพักคนงาน รีสอร์ท แคว้นกางป่า และถนนสร้าง แล้วทำการเกษตรปลูกมันสำปะหลัง อ้อย และไม้ผลต่าง ๆ ทำให้ป่าไม้ถูกทำลาย มีผลกระทบต่อสภาพป่าไม้ ทำให้ป่าไม้ไม่สามารถกักน้ำได้ เมื่อเกิดพายุฝน ก่อให้เกิดดินถล่ม ทำให้เกิดความเสียหายต่อชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สินของประชาชนทั่วไป

กรณีมีปัญหว่า การที่มีบุคคลบุกรุกเข้าไปยึดถือครอบครองที่ดิน ในเขตอุทยานแห่งชาติ แล้วได้ปลูกสร้างบ้านพักตากอากาศและบ้านพักคนงาน ตามกฎหมายจะริบบานพักได้หรือไม่ ?

กรณีดังกล่าวเคยมีคดีขึ้นสู่ศาลฎีกา มีข้อเท็จจริงโดยสรุปดังนี้...
จำเลยบุกรุกเข้าไปยึดถือครอบครองที่ดินซึ่งอยู่ภายในเขตอุทยานแห่งชาติ โดยปลูกสร้างบ้านพักตากอากาศ 1 หลัง บ้านพักคนงาน 1 หลัง แคว้นกางป่าและถนนสร้างแล้วทำการเกษตร ปลูกมันสำปะหลัง และไม้ผล อันเป็นการทำลาย ทำให้สูญหาย ทำให้เสื่อมสภาพอุทยานแห่งชาติ และทำให้เป็นอันตรายเสื่อมสภาพแกดิน หิน กรวด ทวาย โดยไม่ได้รับอนุญาต

เจ้าพนักงานป่าไม้จึงเข้ายึดบ้านพัก 1 หลัง และบ้านพักคนงาน 1 หลัง อันเป็นทรัพย์สินที่จำเลยได้ใช้ในการกระทำความผิด และใช้เป็นอุปกรณ์ ให้ได้รับผลในการกระทำความผิดเป็นของกลาง

พนักงานอัยการเป็นโจทก์ยื่นฟ้องจำเลยต่อศาล
ขอให้ลงโทษตามกฎหมายและขอให้ศาลสั่งริบบานพักตากอากาศ และบ้านพักคนงานของกลางดังกล่าวด้วย

ศาลฎีกาแผนกคดีสิ่งแวดล้อมเห็นว่า บ้านพักของกลางทั้งสองหลัง
ที่จำเลยปลูกสร้างขึ้นในเขตอุทยานแห่งชาตินั้น มิใช่เครื่องมือเครื่องใช้ อาวุธ สัตว์พาหนะ ยานพาหนะ หรือเครื่องจักรกลใด ๆ ซึ่งบุคคลได้ใช้ในการกระทำความผิด หรือได้เป็นอุปกรณ์ให้ได้รับผลในการกระทำความผิดโดยตรงตามพระราชบัญญัติป่าไม้ จึงไม่อาจยึดได้

แต่ ตามพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ ๒ มาตรา 22 บัญญัติว่า " ในกรณีที่มีการฝ่าฝืนพระราชบัญญัตินี้ เป็นเหตุให้มีสิ่งปลูกสร้างขึ้นใหม่ หรือมีสิ่งอื่นใดในอุทยานแห่งชาติ ผิดไปจากสภาพเดิม ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งให้ผู้กระทำความผิดทำลาย หรือรื้อถอนสิ่งนั้น ๆ ออกไปให้พ้นอุทยานแห่งชาติ

หรือทำให้สิ่งนั้น ๆ กลับคืนสู่สภาพเดิม แล้วแต่กรณี ถ้าผู้กระทำความผิดไม่ปฏิบัติตาม หรือไม่รู้ตัวผู้กระทำความผิด หรือเพื่อป้องกัน หรือบรรเทาความเสียหายแก่อุทยานแห่งชาติ
พนักงานเจ้าหน้าที่จะกระทำการดังกล่าวแล้วอย่างใดอย่างหนึ่งก็ได้ตามสมควรแก่กรณี
และผู้กระทำความผิดมีหน้าที่ชดเชยค่าใช้จ่ายที่ต้องเสียไปในการที่พนักงานเจ้าหน้าที่กระทำการเสียเองนั้น "

แสดงว่า ในกรณีมีสิ่งปลูกสร้างขึ้นในอุทยานแห่งชาติ โดยฝ่าฝืนต่อพระราชบัญญัติแห่งชาติ ฯ
กฎหมายมีเจตนารมณ์ให้ดำเนินการ รื้อถอนสิ่งปลูกสร้างดังกล่าว ออกไปให้พินอุทยานแห่งชาติ ดังนั้น
แม้จะมีได้ขอให้ศาลสั่งให้จำเลยรื้อถอนบ้านพักของกลางทั้งสองหลัง แต่มีคำขอให้ริบ
ศาลก็ยอมมีอำนาจสั่งให้จำเลยรื้อถอนบ้านของกลางทั้งสองหลัง ออกไปให้พินอุทยานแห่งชาติได้ (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2290/2551)